

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV. Egyetem-utóza 4 sz.

A közrendészet és a nyomozási eljárás.

Irta: Némethy Ferencz csendőrszázados.

VIII.

A nyomozás mikénti foganatosítására szolgáljon alábbi példa:

A járőr X. községnek Z. község felé eső határán augusztus hó 7-ikén reggeli 4 órakor hullára akad, mely sebekkel van elborítva.

A járőr a hullát megvizsgálja, de eredeti helyzetében bagyja; megfigyeli a hulla melegségét, merevségét, szagát, a légköri viszonyokat; átvizsgálja a hulla ruhadarabjait, hogy a netán ott található iratokból a személyazonosság megállapíthatassék; megvizsgálja a hullán lévő sérüléseket, összehasonlítja a sebeket, vajjon egy vagy pedig különféle eszközökkel ejtettek-e; megvizsgálja a hulla közvetlen környékét, ha módjában van azt lefényképezeti, ha nem, úgy vázlatot készít, feljegyzi magának mit, hogyan látott, aztán gondoskodik a hulla megőrzéséről, azt letakartatja, hogy esőtől, hótól, portól, a naptól megóvathassa.

Nagyon természetes, ha a hullának látszó egyénen még életjelek mutatkoznak, akkor gondoskodni kell annak beszállításáról és orvosi segélyről, hogy az életnek megmentessék, vagy legalább is eszméletre téríthessék, hogy megtámadtatásának (esetleg öngyilkosságának) körülményeit elmondhassa.

A járőrvezető ezután sürgőnyileg (küldöncz útján) jelentést tesz őrsparancsnokának, a járási hatóságnak és a legközelebbi bíróságnak és nyomban megindítja a tulajdonképeni nyomozást, adatgyűjtéseket eszközöl, megfigyel és kombinál.

A járási tisztviselő megérkezésekor ez, a vizsgálóbíró megérkezésekor emez veszi kezébe a nyomozás vezetését, a csendőrség pedig a vett meghagyásokat teljesíti. A helyszíni felvétel eredményét — mint ezt már megjegyeztem, — a csendőr feljegyzi, nehogy később a nyomozás menetére fontos ténykörülmények feledésbe menjenek és hogy megállapítható legyen, hogy nem-e lett valami megváltoztatva addig is, míg a vizsgálóbizottság a helyszínre kiszállott, a mi sokszor napokat is igénybe vehet.

A helyszíni feljegyzéseknek a következőket kell tartalmazniok: X. községnek Z. község felé eső határán, az N. . . -nek nevezett országtutól 40 lépésnyi távolságra, M. járás felőli oldalon, X. községtől mintegy két

kilométernyire, Z. községtől pedig mintegy öt kilométernyire egy ismeretlen hulla találatot K. V. és N. P. csendőrök által 1907. augusztus hó 7-ikén hajnali 4 órakor.

A hulla a földön hanyatt feküdt, fejfelé észak felé, lábai a térdben meg voltak hajolva. Haja borzolt, arca véres és össze van karmolva; ruhája tépett; jobbik kezében egy csomó füvet szorongat, melyet ügylátszik halálutájában szakított ki. Nadrágja zsebei ki vannak fordítva, pénz egyáltalán nem, csak egy kis zsebkész, kabátja zsebében pipája és dohányzacskója és egy skatula svédgyufa találatot.

A hely, hol a hulla fekszik, gyeplő, ott és az országtuton friss lábnyomok látszanak, melyeknek rajza mellékelve van. A hullától 50 lépésnyire egy bokor tövében, mely 10 lépésnyire van az országtutól egy bot, ugyanitt egy kalap. A hulla körül tülekedés nyomai és vértócsák. A nyomok középnagyságúak és háromfelék. Egyik csizmára, másik kettő cipőre vall. Az éjjel esett, reggelre az idő hűvösré és szelesre fordult.

A testen külsőleg a következő sérülések láthatók: az arcon karmolás, a nyakon mély szurásseb; a koponya betörve, helyenkint látszik az aggyelvé, a hulla még nincs egészen kibúlv. Ruházata áll: egy fekete nemezkalapból, mely közelében találatot és az övé lehet; a kalap belsejében a kalapgyár jegye: Faragó, Temesvár. Kabát, róla elől két gomb leszakítva. Mellény, nadrág, cipő. Ezután a hulla leírása következik, különös tekintettel az ismertető jelekre.

A csendőrnek első sorban azt kell megállapítani, kiesoda lehet a talált emberi hulla. Evégből követi a helyszínre vezető és onnét elvezető nyomokat, lakott hely irányában, mindaddig, míg csak felvilágosítást nem kap a hulla kilétéről. Az emberek kíváncsiságából meg fogják nézni a hullát s talán akad köztük valaki, a ki felismeri. Ha nem, úgy kutatni kell, ki hiányzik a környéken, a hulla fényképét fel kell mutatni és ha lehet újságokban is köröztetni. Ha már most az orvosi boncolás kétségtelenül gyilkosságot állapított meg s a bonczjegyzőkönyv alapján bővebbi adatok állnak rendelkezésre, akkor már kombinálni lehet.

Ezeknek eredménye lehet a következő: A halált elvezetés okozta. A karmolás és apróbb sebhelyek dula-kodásra mutatnak, melyek a halált megelőzték. A sebek kétféle eszközzel ejtettek, a nyakon levő szurt seb kés-sel, a fején levő doronggal, bottal vagy hasonló szer-

számmal. A tettesek ketten vagy hárman lehetnek s a halál reggel 2— $\frac{1}{4}$ órákor következhetett be. A meggyilkolt védhette magát s karjait használta. A gyilkosok ketten lehetnek, egyik csizmában, másik cipőben. A nyomok után itélve, az egyik magas, a másik alacsony természetű. Valószínűleg munkások lehetnek vagy vándorlók, mert mindkét lábbeli rongyos volt. A meggyilkolt jó módú egyéneknek látszik és minthogy nála pénz nem találtatott, valószínű hogy rablógyilkosság esete forog fenn... A helyszínén talált bot és kalap a meggyilkolté lehet, mert nem valószínű, hogy azt a tettesek hagyták volna ott. Tettesek gyalog voltak és az országoton távoztak, de jöhettek kocsin is, azonban ennek nyoma a poros országon elenyészett.

Ezek szerint s ezek alapján a következő irányban eszközölnöd a nyomozás:

Miután feltevések szerint a gyilkosok csavargók vagy cigányok voltak, a nyomozásnál tekintetbe kell venni, hogy vándorló, csavargó, cigány vagy rovott multu fordult-e meg a környéken s ha igen, mikor, hányan voltak, honnan jöttek és hová mentek el azok?

A helyszínéhez vezető és onnét elvezető utakba eső tanyák, magános házak; csárdák, telepek, rejtékhelyeket át kell kutatni s a megfigyelést a szomszédos vidékekre is ki kell terjeszteni.

A hírszerzésnek teljes erővel kell történnie és evégből a járőrök minden irányba szétküldendőek lesznek.

Miután rablógyilkosság esete látszik fenforogni, ha már a meggyilkolt személyazonossága ismeretes, a nyomozás két irányban lesz vezetendő: a személy- és az elrabolt tárgyak kézrekerítése végett.

Rablógyilkosságot ritkán fog kezdő gonosztevő elkövetni, a tettet tehát első sorban a rovott multuak közt kell keresni, még pedig nemcsak az örskörletben lakó gonosztevők lehetnek a tettesek, hanem a szomszédos örskörletben lakó vagy utazó gonosztevők is. A gonosztevőkről vezetett előjegyzések bizonyos támpontokat fognak szolgáltatni, de szükséges lesz a nyomozást szélesebb körben is folytatni és evégből nemcsak a szomszédos örsököt, hanem a városi rendőrhatalóságokat és ha ez szükséges, a fővárosi rendőrkapitányságot is a nyomozás megindítása végett megkeresni, a mit különben minden egyes oly esetben tanácsos megtenni, a midőn vélelmezhető, hogy a tettes a fővárost választotta rejtékhelyül, melynek sokaságában ösztönszerűleg keres feledést, szórakozást és menekvést. Nagyobb szabású esetekben a külföld értesítése is elengedhetlen, mire nézve a tisztá alosztályt hivatott intézkedni.

A közlést mindig lehetőleg röviden, de értelmesen kell megfogalmazni.

Igy pl. ha a talált hulla személyazonossága ismeretlen, a közlés tartalma a következő lehet: Ma reggel hét órákor, itt és itt, ilyen meg ilyen körülmények közt s állapotban ismeretlen hulla találtatott, kinek személyleírása ez meg ez. Egyéb adat nincs.

Fényképét hacsak lehetséges, mellékelni kell.

A nyomozás közvetlen célja az ismeretlen meggyilkolt személyazonosságának megállapítása, hozzátartozóinak értesítése, a nyomozás tulajdonképeni célja pedig a gyilkosság kiderítése.

Miután nyomozandó tárgy egyelőre nincsen, a személyeket kell keresni, kik a nyomozandó bünténynyelxusba hozhatók, tehát a rovottmultu egyéneket, csavargokat, de mindazokat, kik a gyilkosság elkövetése idejében, annak helye közelségében elhaladtak, ott tartózkodtak, dolgoztak stb.

Gyanusak lehetnek tehát a csavargók, a helyszíne körül járt egyének, különösen azok, kiknek ruhája szakadozott, véres, kiknek arcán, kezén stb. sebhelyek vannak.

A gyanusított ruháján, testén, a nála talált tárgyakon talált véryomokat, foltokat különös tekintetre kell érdemesíteni, de nem szabad a dolgot elhamarkodni, mert azon körülmény, hogy a vérfoltnak látszó nyom tényleg embervér-e, főleg ha az már beszáradt, nehezen, sokszor csak vegyvizsgálat után állapítható meg.

Emellett figyelembe kell venni a gyanusított védekezését is, ki többnyire azt állítja, hogy megvágta magát, orra vére folyt el, állatot ölt stb.

Minden gyanus csavargó, vándor, koldus, rovottmultu, hacsak erre elegendő adatok állnak rendelkezésre, előállítandók és csak kellő igazolás után bocsájtandók szabadon.

Emellett a tanuk kikérdezését szakadatlanul folytatni kell s ezen a révén X-től esetleg megtudhatjuk, hogy ő éjjel két óra tájt látott egy bottal menő csizmas embert az országon Y. község felé haladni.

K... y községből lakostól pedig megtudjuk, hogy reggel három óra fele egy kocsi látott Z. felé haladni, melyre zöldség volt rakva; a kocsin Y. felől jöhetett, rajta két férfi és egy nő ült.

A kiküldött járőrök is a szomszéd községekben nyomozva, hírlt hozzák, hogy Y. községből N. N. hiányzik, kinek személyleírása egyezik a meggyilkoltéval. Ezen egyén disznókat ment vásárolni Z. községbe s nála 100—120 korona volt.

A helyszínére hozott tanuk a meggyilkoltban tényleg felismerik N. N. z...-i lakost.

Erre keresni fogjuk a kocsit a rajtaülőkkel, kiket K. látott és ha a gyilkosság helyétől nem messze felledezzük a kocsiyomokat, akkor már nyomra akadunk, mely kiinduló pontja lesz az eljárásnak.

Természetes, hogy a fenti példa csak elméleti példa lévén, egy valóban előtünk álló nyomozás lefolyásától eltérő képet mutat, és nem is arra való, hogy azt mindenben utánozni is kellene. A cikksorozatomban írtak csak arra szolgálnak, hogy a nyomozó csendőri nyomozási érzelke kifejlesztessék, a csendőri kombináló képessége felbresszessék és hogy szakbeli dolgozatokat olvasva, látóköre táguljon, maga pedig az önálló cselekvésre szoktatassék.

Ne feledjék olvasóim, hogy az elmélet szürke ugyan.

de elmélet nélkül nincs gyakorlati tudás és sok nyomozás csak azért eredménytelen, mert a nyomozó közege nem rendelkezik az alapvető ismeretekkel.

Szerelem-e vagy elvetemültség?

Írta: Hegedűs Gyula csendőrfőhadnagy.

Lapunk f. évi 12. számában közzétett I. pályázat nyertese.

(Vége.)

— Én is elmentem volna, szurja közbe Kalmár csendőr, mert nagy részvéttel tudok lenni az ilyen szerencsétlenek iránt. Na meg az ember népszerűségének sem árt, ha a nagyközönség látja, hogy együtt érez vele.

— Lehet, hogy igaza van, kedves Kalmár öcsém, de nekem a népszerűség hajhászása sohasem volt kenyerem. Meg akartam a temetésen jelenni, mert azt nézni és ott látni akartam.

— Hát a mint mondom, mihelyt megvirradt, felszerelünk s elindultunk. Sorba vettem azokat a házakat, hol azon egyének laktak, kik a meggyilkoltnál meg szoktak jelenni. Valami különösét egyiknél sem tapasztaltam. Az asszonyok a tyukokat etették, vagy az udvart separték, az emberek meg vagy készülöben voltak, vagy már munkára mentek. Az egyik háznál azonban, özv. Nemezz Jánosné házánál, valami megragadta a figyelmemet, s ez nem volt más, mint az, hogy az özevgy egyetlen fia tiszta gatyába öltözve a kis kapuban állt, fogai közt egy makra pipát szorongatva. Hol a jobb, hol a bal szája szögletén egyszer-egyszer hegyeset köpve, a nélkül, hogy a pipa csutorát fogai közül kieresztené.

Középtermetű, mintegy 20—22 éves, se nem szép, se nem csúnya legény, olyan a minő minden faluban tucizat számra van. Szó nélkül elhaladtunk mellette. Én őt, ő pedig minket nézett a nélkül azonban, hogy bennünket észre vett volna, legalább azzal, hogy nem köszöntött bennünk, annak látszott kifejezést adni.

Az udvaron egy töpörödött anyóka dolgozgatott, míg hátrább a trágyadombon egy csomó tyúk kaparászott. Ezekután, minthogy már 9 óra körül járt, a pihenőszobába tértünk, hol megreggeliztünk. A velem volt csendőr arcából az unalom, a fáradtság, de meg a bosszúság kifejezéseit olvastam ki. Sajnáltam, mert azt hitte, hogy minden cél nélkül járunk-kelünk, de vele nem közöltem semmit, mert az a természetemben rejlett, hogy munka közben szótalan, csaknem mogorva voltam, de minek is fecsegetem volna; mert ha feltevéseim, következtetéseim, bár hiszen mindnyájan emberek vagyunk s így tévedhetünk, nem válnak be, a kudarc nem vált volna előjárói tekintélyemnek valami nagy gyarapítására.

Közelegvén a 10 óra fegyverzetemet, s szerelvényemet járőr társam felügyelésére bízva, magam a temetésre mentem.

Nem tudom, hogy a temetés szertartása miként folyt le, azt sem tudom, hogy mester uralom miként bucsuz-

tatta a boldogultat, mert a közönséget figyeltem. Nézem, de nem láttam, azaz láttam. Láttam, hogy nincs ott az, kire a gyünatam alapítottam. Midőn a halottat elszállították, visszamentem járórtársamhoz s felszerelve két községi esküdtel elindultunk özv. Nemezz Jánosné házához. A legény még mindig a tiszta gatyában parádezott s a szobában az asztal mellett ülve erősen szívt a már ismert makrapipát. A mint megpillantott, az asztal mellett felállt, miközben észrevettem, hogy emelkedés alkalmával jobb kezével az asztal lapját göröcsösen megfogta, s arczán egy pillanatnyi boru lenggett át.

— Adj Isten, János! köszöntöttem be.

— Fogadj Isten! Miben lehetek szolgálatukra a csendőr uraknak válaszolva.

— Pár kérdést szeretnék magához intézni, János barátom, — mondtam.

— Állok parancsolatjára — felel a legnagyobb készséggel.

— Hát nézze, János, ebben a nagy munkaidőben minden épkézláb ember a mezőn foglalkozik. Mondja, miért van maga itthon — kérdeztem tőle.

— Erre a kérdésre csak annak tartoznám feleletet adni, a kinek a kényeret enném, minthogy pedig magam keresem kenyeremet, senkinek s így a csendőr uraknak sincs semmi közük hozzá — beveskedett.

— Jó jó, János, hiszen nem is azért kérdezem én, mintha kíváncsi volnék, hanem nekem azt tudni kell.

— Ha kell, bát akkor tudja meg, de én meg nem mondom — hetvenkedett.

— Hm, látom, hogy maga kemény legény. Erre a kérdésemre nem válaszol, de azt csak megmondja, hogy miért van rajta tiszta ing, meg gatyá?

— Azért, mert felvettem — adta foghegyről a feleletet!

— Okosan beszél. Felvette! Azt látom, de miért vette fel? Azt mondja meg. Hiszen még csak péntek van. Ilyen jóra való munkás ember, pedig mint a milyennek magát mondják, egész héten át dolgozik, s csak vasárnap ér rá tisztát venni, adtam fel neki a kereszt kérdést.

— Akkor veszek, ha akarok. Hát a szegény embernek még tiszta gunyában sem szabad járni? Már az is szemet szur, ha az ember tiszta gatyát vesz magára — méltatlankodott.

A legény arcáról s nyegleségéről láttam, hogy heyles nyomon járlok, mert az ember természetében rejlik, hogy ha valamely bűn nyomja a lelkét, azt igyekszik leplezni, vagy nyugodtságot erőszakol magára, vagy a méltatlannul sértett játéka, de sem a nyugodtság, sem az önértelme felzudulása nem természetes. Ácsap a természetes lelki állapot határain s az egyébként szelid lelkű embert nem ritkán nyerssé, durvává, az erőszakost maghunyászkodóvá teszi.

Látván ezen lelki tusát, a legényt felszólítottam, hogy szennyes ingét és gatyáját adja elő, de azt válaszolta:

— Adj a fene, ha őrmester úr annyira kíváncsi rá, keresse meg.

— Ezek szerint ön megtagadja a tárgyak előadását? kérdeztem.

— Úgy látszik — felelő.

— Tehát kijelentem önnek, mondtam, hogy a ruhadarabok előkerítése végett házkutatást fogok tartani s egyben felszólítottam, hogy a házkutatásnál jelen legyen. Ezt azonban megtagadta. Így egyik szomszédját hívatam át, hogy őt képviselje, mert a házban más hon nem volt. Mielőtt azonban a házkutatáshoz fogtunk volna, a legényt motoztattam meg; ennek megtörténte után egyik esküdt hátrahagyásával a másod csendőrré bízam, magam pedig a másik esküdttel előbb a konyhát, kamrárt, majd a padlást, végül az istállót kutattam át. Noha nem maradt egyetlen tárgy sem a helyén, megnéztem tüzetesen a legkisebb zugot is, másfél órai erős munka után még mindig eredménytelenül dolgoztam. Átkutattam már a kertet és az udvarnak egy részét is, hogy nem találak-e valahol friss földhányás nyomot, de sehol semmi. Végre az istálló mellett összehalmozott trágya dombra esett a tekintetem. Felmentem rá, s noha nem láttam semmi nyomát, hogy téhen volna a háznál, mégis azt tapasztaltam, hogy a teteje frissen van hányva. Villát hozattam az esküdttel, s megkértem, hogy hánnya le a tetejét. A trágya lentebb is olyan laza volt, mint főlül. Csak tovább, tovább, sürgettem az esküdtet, s alig hánnya le a trágyát mintegy másfél láb mélységre, megakadt a villa...

— Két perc sem telt bele, már bent voltam a szobában a véres inggel és gatyával. Felmutattam Nemezs Jánosnak. Halálra vált az arca. A még előbb sugár egyenes alak megrokkadt; szeméit lesütötte, de nem szólt sem, de nem is kérdeztem. A törvény névben foglyom! jelentettem ki neki s ezek után a másod csendőrről megbilincseltettem. Míg ezzel s a véres ruha összehasonmogatásával elkészültünk, megérkezett a legény anyja.

— Adjon Isten jó napot! — szavakkal nyitott be az ajtón.

— Hogy az ördög vitt volna el, vén banya, ép most kell jönnöd, gondoltam magamban. De hogy is ne bosszankodtam volna. Mert ha van része a dologban, később is rendelkezésre állhatott volna, ha pedig nincs, hogy vigyem el tőle egyetlen fiát, a nélkül, hogy fájdalmat ne okozzak neki? Mit volt mit tenni, beszélgetésbe kezdtem vele.

— Honnan, honnan néni?

— Annak a szegény embernek a temetésén voltam. Majd kirittam a szememet, de meg is érdemli szegény. Áldott jó szíve volt. Akár mikor hozzá mentem kérni, mindig kíségetett. Bizony, ha ő nem segített volna, nem tudom, hogy neveltem volna fel szegény özvegy asszony létemre gyermekeimet. Hanem akárhki ölte is meg, megérdemli, hogy felakasszák — dőlt a szóáradat ajkán.

— Édes anyám ne beszéljen tovább, ne kíváncsi kend, mert én tettem. Én vagyok a gyilkos — szólt közbe a fia, a tettes.

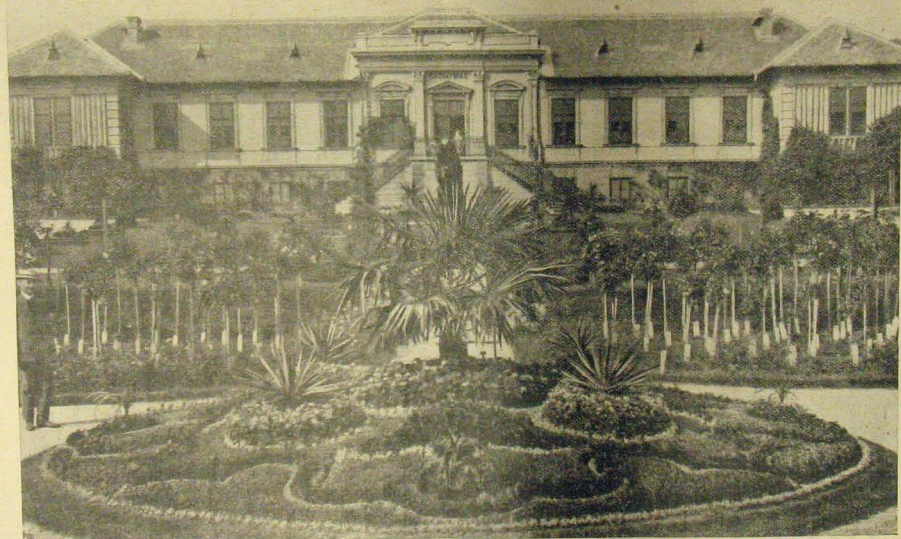
— Egy velőt rázó sikoltás és a szegény anya egy tompa zuhanással a földre esett. Mellette hagytam az egyik esküdtet, az elfogott legénynek pedig kijelölve a kövendő utat a községhezához mentünk. Még úgyszólván be sem értünk a szobába, a tettes felém fordult, s azt mondta: — Vallani akarok, őrmester úr!

— Nem vallatok én Nemezs, hanem csak kérdezek, s felszólítom, hogy mondja el a történeteket.

— Inge ujjával végig törölve verejtékes homokát, lázas el-el csukló hangon, mintegy magának el kezdett beszélni:

— Nem vagyok én, oka tulajdonképen semminek. Az asszony. Azt verje meg az Isten! mert ha utamba nem kerül becsületes ember maradak egész életemre. De megismerkedtem vele s azóta azt csinált velem, a mit akart. Édes anyám, az Isten áldja meg, meg a földet is a hová lép, gondosan nevelt. Félte őrzött minden rossztól. Részben ez talán az oka, hogy nem úgy, mint a többi legény, még legény kora elején megismeri az élet örömeit, ép azt mind nem ismertem s midőn megízleltem, pusztulásonak is okozta. Az ősszel kukoricázás alkalmával, náluk dolgoztam. Egyik holdvilágos este a férje, édes anyám, ő és én együtt fosztottuk a tengerit. A két öreg, t. i. anyám és az asszony férje elalmodván, aludni mentek. Mi ketten tovább dolgoztunk. Hogy és mint kezdődött, azt már nem tudom, de akkor este s tőle ismertem meg az asszonyi ölelést az asszonyi csókot. Ezután gyakran, csaknem minden este felkerest az istállómban, hol hálai szoktam. Sokszor elfogott a rettegés és a szegényérzet. Rettegtem érte s retteltem magamat, hogy férjét azt a derék embert ily galádul megcsaljuk. Mindezeket közöltem is vele, de ő kaczagva hárította el a gúgályaimat, biztosított, hogy férje nem fog bűnös viszonyunkra rájönni, mert gondoskodik róla, hogy álmát itálába kevert porral mélyebb tegye.

— Később házasságról álmodoztunk, illetve ő helyezte kilátásba, hogy ha férje meghal, feleségül jön hozzám. A gondolatlan megbarátkoztam. Egy idő múlva arról kezdett panaszkodni, hogy teher neki a férjével való élet. Borzad a csókjától, undorodik az öleléstől. Sirva kért, hogy szabadítsam meg tőle. Indítványoztam, hogy menjünk el, a hol bennünket senki sem ismer s két kezem munkájával becsületesen eltartom. Lebeszél, hogy minek hagynánk itt az ő fele házát, földjét, rétjét, mely még 10,000 koronát, melyeknek a másik fele is az övé lesz, ha férje meghal. Csak a halál megjelénését kell siettetni suttogta fülembé. Visszaborzadtam ennek még csak a gondolatától is, sőt meg is dorgáltam, de ezután sem mult el találkozásunk a nélkül, hogy mindezt szóba ne hozta volna s megvallja az igazat, midőn megígérte, hogy a fél vagyont rám iratja. A gondolat kezdett előttem megszokott lenni, de hogy is ne, összehasonlítván a mostani szegénységemet a jó-

A nagy virágágy az igazgatósági épület előtt.

A budapesti kertészeti tanintézetből.

létel, melyre kilátásom volt, megtántorodtam. Később kezdtek lesni az alkalmat, hogy gyalázatos tervünket végre hajtsuk, de nem jött. Végre szerdán éjjel felke- resett, hogy közölte, hogy férje egyedül kiment kaszálni s ösztönözött, hogy most van a legjobb alkalom tettünk kivételére.

— Elérkezvén a cselekvés ideje, a tett kivételől vissza- riadtam s kértem, hogy maradjunk meg a mostani vi- szonyunkban s várjuk meg férjének természetes halálát, de erre el kezdett sírni. Szemrehányásokat tett, hogy ő földalodra értem nyugalmát, becsületét. Ő szerelmében mindenre kész, hogy én őt nem szeretem igazán, mert ha szeretném, igyekezném őt minden áron magamévá tenni. Midőn szerelmemről biztosítottam, pipogyanak, gyávanak nevezett s azzal távozott, hogy ha nem csele- kszem, többé nem találkozunk s férjét rábíra, hogy tartozásunkért házunkat árvereztesse el. Mit bántam volna én, ha tönkre tesz is bennünket, de hogy őt el találom veszteni, megremegettettem. Éjjel után két óra körül magamhoz véve kaszámat elindultam. Kierkezve a szőlőbe, a férjének segítségemet felajánlottam, mit az, mint mások is, szívesen fogadott s még három óra előtt hozzá fogtunk a munkához. Most már kevés mon- dani valóm van.

— Ő kaszált elől, én utánna. Sokszor kaszáltam már napokon keresztül, de még úgy soh'sem izzadtam meg, mint akkor. Egyik pillanatban elöntött a forróság, má- sikban a hideg rázott, a kasza remegett a kezemben. Ezt, illetőleg, hogy a munka nem jól megy, István bácsi észre vette, de midőn okát kérdezte, azt mond- tam, azt hazudtam, hogy új kaszám van, nem szoktam még meg. Erre elkérte tőlem a kaszát, hogy kipróbálja, míg én az ő kaszájával dolgoztam volna, de azzal sem tudtam. Többször feleltem a kaszát, hogy lesujtsak vele, a másik pillanatban pedig térdre akartam előtte borulni, hogy mindent megvalljak neki s bocsánatát kérjem, de ugyanazon pillanatban eszembe jutott, hogy ha nem végzek vele, elvesztem a nőt, ki nekem üdvöm, boldogságom, mindenem volt. Végre győzött a rossz s lesujtottam.

— Hogy miként kerültem haza eddig sem tudom.

— Míg a legény beszédének végére ért, azalatt elül- döttem az özevgyért. A legény épen bemondásának vé- gére ért, midőn az ablakon kitekinve a nő közeledtét láttam. A legényt a második csendőrről az ajtó mögé állítottam, úgy hogy midőn az ajtón belépett azt nem láthatta. A mint bejött, közöltem vele, hogy meg van a tettes. Láthatólag örömmel vette a hírt s élénken mondta, hogy szeretné tudni kicsoda. Áthatóan a szeme közé néztem, de szemhéja meg nem rezzett, egy arcizma sem rándult meg.

— A tettes, mondtam hangsúlyozva s szünetet tartva — Nemesz János, ki az ön felbujtására ölte meg az urát.

Mintha pörölylyel ütötték volna homlokon, megtán- torodott.

— Az nem igaz, hiszen nem hallotta senki, mit be- széltünk, azt sem látta senki, mikor... de itt észre vette, hogy elszólta magát, s többé nem lehetett belőle kivenni egy szót sem. Nem tudom, hogy a költők által istenített szerelem volt-e benne nagyobb, vagy az elve- temültség.

*

A mint elbeszélésének végére ért az öreg nyugalma- zott őrmester, rácsukta a már kialudt pipájára a kupa- kot, székekől felemelkedett s búcsuzás közben még azt mondta.

— Azt hiszem, hogy ezzel bebizonyítottam, kedves Kalmár öcsem, azt, hogy a földműveléshez is kell, ha nem is tudomány, de gyakorlat és szakismeret s mond- hatom, hogy ha nem forgattam volna a kezemben ka- szát, aligha vettem volna észre a talrlon a különbséget.

Hanem most már megyek. Adjon Isten jó éjszakát. Majd el is felejtettem. Igen. Az özevgy, illetőleg fel- bujtó 15 évet, áldozata, mert bizony a a gyermek em- ber, kit a törvény értelmében tettesnek tekintünk, csak áldozat volt, 12 évet kapott a nagykanizsai esküdtsek verdikje alapján.

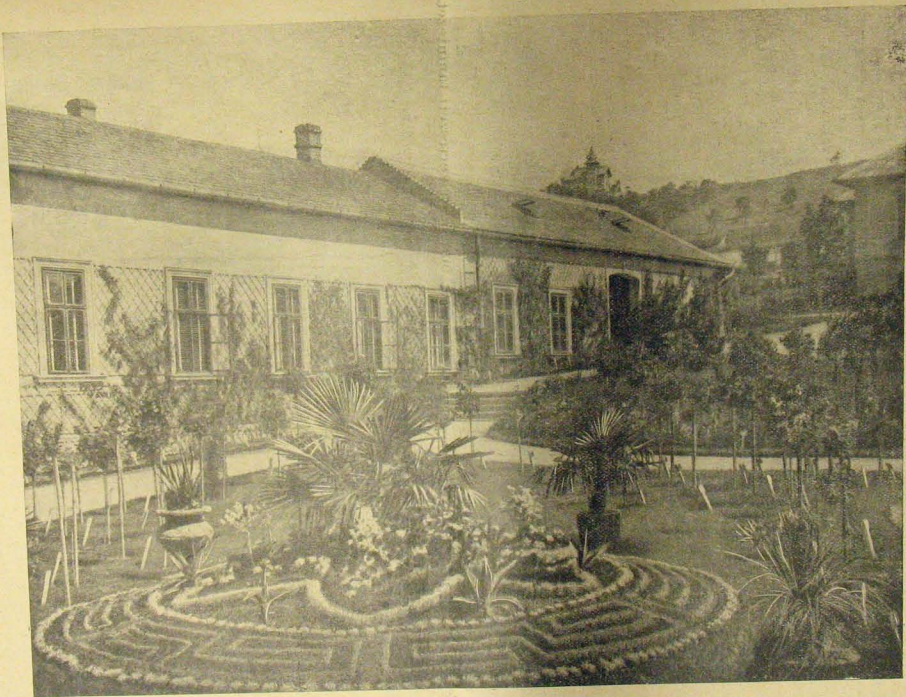
KÉPEINKHEZ.

A budapesti kertészeti tanintézet.

Egy nagyfotosságu és érdekes intézete a fővárosnak a kertészeti tanintézet, melyet mai képeinkben mutatunk be olvasóinknak. Az intézet a Gellérthegy déli lejtőjén a Ménési-úton fekszik mintegy tizenkét hold területen. A hegy oldalán elterülő intézetet a Ménési-ut két részre osztja: egy felső és egy alsó részre. Az utóbbiban van- nak az üvegházak és a gyümölcsös, az előbbiben az igazgatósági épület, a tanítási épületek, a tanulók lakásai, a gyűjtemény-tárak és dolgozó termek, valamint a park- szerűen berendezett arboratum és a legfelső részen a szőlő-telep. A tanulságos és mint látványosság is igen érdekes intézet, hétköznapiakon bárki által megtekin- tető.

HIREK.

Egy bűnszövetkezet letartóztatása. Krassó-Szőrény megye száluki járásában, a személy- és vagyonbizton- ság már hosszabb idő óta veszélyeztetve volt. A tette- sek oly ügyesen halmozták büntetendő cselekményeiket, hogy sokáig nem voltak leleplezhetők. A gonosztevők kinyomozásával az utóbbi időben Gábosi Benjamin őrmester bízott meg, kinek sikerült a főtettes Szász György, volt csendőr, zsenai lakos személyében kiderí- tenie, ki a szomszéd községekben lakó társaival egye- temben több rablógyilkosságot, gyilkosságot, emberölést, számtalan lopást, egy méhmagzatelhajtást és gyújtoga- tást követett el. A büntetendő cselekményeknek főbb esetei: a Kafka Mihály tinkovai lakoson elkövetett 7—8000 korona kárral is járt rablógyilkosság. Dragina Tandafil tinkovai lakos megmérgezése, Morár Demeter csendőrnek Szilváshely községében történt meglöve-

Részlet a parkból s a tanulók lakása.

A budapesti kertészeti tanintézetből.

tése; a Beiersdorf és Biach kavaráni lakosok kárára egy wertheimsekrején feltörése után 3266 korona 95 fillér, a szákuili szolgabírói hivatalból ellopott pénzszerény feltörése után pedig 138 korona 70 fillér elkövetését két rendbeli rablás; Zsena községben elkövetett gyújtogatás s több rendbeli, mintegy 1284 korona kárértékű betöréses lopás. Ezeken kívül megállapították az is, hogy a bünszövetkezet a legközelebbi vásár alkalmával a lugosi selyemgyár pénztárának kirablását is tervezte. A bünszövetkezet vezetője 20 társával együtt elfogatván, a feltalált bűnjelekkel együtt a lugosi kir. ügyészségnek átadott, 32 egyén pedig feljelentett.

Utonálló cigányok. Augusztus hó 15-én Forró, abaujmegei községben megtartott búcsu alkalmával Mató Gusztáv abaujzántó cigány és három társa hat ináncsi parasztlégényt a község utcáján, botokkal felfegyverkezve, megátmodtak és azokon súlyos sérüléseket ejtettek. Forró Mihály ez. őrsvezető és Bodnár János csendőrből állott bucsuügyeleti járőr a megtámadott legények segélyére sietett, a cigányok azonban a csendőroket is megátmodták és azok közül Matók Gusztáv Bodnár csendőre egy botütést mért, mit ez egy a támadója ellen intézett és azt cizomban talált szuronydöfessel háritott el. A támadók ily módon ártalmatlanná téve, a járőr által elfogattak.

Megsérült őrsvezető. Besnyón Szabó József gödöllői őrsbeli bucsuügyeleti szolgálatot teljesítő őrsvezetőt augusztus hó 15-én délután 2—3 óra között, a mint a vasúti állomáson a felszállásra váró és a vágányokon tolongó, mintegy 3—400 főnyi tömeget járőrtársával visszatartani igyekezett, a berobogó vonat mozdonya elütötte. A mozdony dugatyuja dobja az őrsvezetőn, ki az esés következtében az oldalán is sérülést szenvedett súlyos sérülést ejtett. A sérült őrsvezetőt kórházba szállították.

Rablógyilkosság. Augusztus hó 11-én éjjel a Tatárszentgyörgy község határához tartozó Baracs pusztán Hock Adolf vándor gépezést ismeretlen tettesek agyonlőtték és a többek között ezüst óráját és lánczát elrabolták. A tettesek utáni nyomozás folyamatban van.

Ellenszegülés. Bendek József ez. őrsvezető és Varró Lőrincz csendőrből állott marozborgói őrsbeli járőr augusztus hó 9-én este 8—9 óra között az Irvoru havasrészen Pável Toma, Pável Mária és Pável Juon ellenszegülőkkel szemben kardot használt és Pável Tomát halálosan, Pável Máriaét pedig súlyosan megsebesítette. Pável Juon elmenekült. Az ellenszegülők Benedek József ez. őrsvezetőt könnyen megsebesítették. Pável Toma sérülései következtében augusztus hó 11-én meghalt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A látóképesség. A látóképesség csökkenése általános felgás szerint az öregedés első jele. A biográfusok számos esetet jegyeztek föl az élekorból és újabb időből, a melyben kiváló férfiak hosszú életkorok értek el a nélkül, hogy a látóképességén kívül az öregséggel járó más testi fogyatkozásban szenvedtek volna. Mózes utolsó könyvében kívül, a melyben ez van: «És Mózes százszáz éves volt, a mikor meghalt, a szeme nem volt homályos, az ereje nem rokkant meg», a kutatás olyan emberekre is talált, a kik a kor legvégsőbb határáig megtartották szemük ép látóképességét. Csodálatosképen ezek

az emberek kevés kivétellel mind az alsóbb rendű népfajokhoz tartoztak. Egyáltalán a tudomány már többször bebizonyította példákkal, hogy a hosszú életkor a vadembereknél összehasonlíthatatlanul gyakoribb, mint a kultúra embereinél. A «Popular Science Monthly» például egy szerezcsen asszony esetét említi, a ki ezerkilencszázhatvan Filadelfiában halt meg és a ki még élénken visszaemlékezett arra a napra, a melyen Valley Forge-ban Washingtont látta. A rokonai azt mondták, hogy az asszony legalább is százharminczöt éves lett. Állítólag még sok szerezcsen van a világon, a ki az 1818-iki csatában küzdött. Burton egy igen öreg szerezcsenel ismerkedett meg 1857-ben. Tizennyolcz évvel ezután Cameron ugyanezzel az emberrel találkozott, a ki úgy, mint azelőtt, teljes egészségben uralkodott törzse felett és külsőleg alig változott. Humbold Del-Amerikából hasonló esetet jelentett. Mikor Limában tartózkodott, tanuja volt egy indiánus balálának, a ki száznegyvenöt éves volt. Csak százharmincz éves korában vesztette el látóképességét az ember. Azelőtt naponként két-három mértföldet gyalogolt. Humbold beszéli még, hogy Del-Amerikában és Mexikóban való öt évi tartózkodása idején soha sem látott testi fogyatkozásban szenvedő embert, még csak kancsalizeműt sem. Tschudi szerint az indiánusoknál a százharmincz éves életkor teljes testi épiséggel nem különös jelenség. A vegyes fajknál sokkal rosszabb a helyzet. A tropikus vidékeken letelepedett európaikról nem is szólna. A fogyatkozás nélküli aggkorak eleven példája Work David Amerikában. Az öreg úr százhet éves és községében még mindig kiváló szerepet játszik. A látóképessége kifogástalan és testi ereje teljesen megvan. Azonban az ilyen hosszú életkorok, a melyek nem rokkantják meg az embert, mindjobban kevesbednek a kultúra embereinél.

Világító madarak. Az állatvilágban többféle állatot ismerünk, a melyeknek világító szervük van. Nem kell másra utalnunk, mint a Szent János-bogárra, melynek potroha éjjel tüzzszikraként világít. Legtöbb világító állat a tenger mélységében él vagy a felszínen. Ilyeneket a rákok, a férgek és a halak között, valamint a legegyszerűbb kezdő lények között találunk. A tengeri utasok előtt rég idő óta ismeretes, hogy alkonyat után vagy sötét éjjel szélesedően a tenger felszínre csillog, világít a rajta uszáló karosfejűektől, medúzáktól és egyéb parányi állatoktól. Ezt a világítást fluoreszcencia vagy foszforanyag okozza. Ettől a világító tűnemenytől eltérő jelenséget észleltek néhány madarfajtan. Ugyanis néhány év előtt Brandes tanár két döglött madárfiókot kapott Ausztráliából kitömés végett, valamint a csőriukon lévő világító szervük megvizsgálására. Az illető madárkák a diszpintyóké közé tartoznak, tudományos nevük: *Poephila mirabilis*. A csőriuk tövében gömbölyű dudorodás van, mely még a kitömött példányokon is gyönyörű világoskék színt játszik, különösen ráeső fényben. Ujában az illető madárakról Chun-Leipzig tanár néhány élő példányhoz jutott, melyeknél bővebben megfigyelhette az érdekes jelenséget. Szerinte a diszpintyóké csőre csak felhomályban fénylik, teljes sötétségben nem. Csupán a fiatal madáraknak van meg ez a tulajdonságuk, öregeken nem találta meg a kék fényt lövelő dudorodásokat. Valószínű tehát, hogy a világító jelenség a féskelés idejében képződik ki, még pedig azért, mivel az illető madárkák felhomályú barlangokban nevelődnek fel. A fényt tükröző dudorodások jelzik a fiatal madárkák helyét a féskében. A táplálékot hozó szülők a barlang homályában nehezen találják meg fiókaikat, ha a világító csőreik nem jeleznek hollettüket. Az éhes

madárkak folynak ide-oda mozgatták csőrüket, mi által mind mozgó lámpácskák tűnnek fel a félhomályban, melyeket a barlangba repülő szülők könnyen észrevesznek és az eledelt a fénylő csőrnek át tudják adni.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Almásai csendőr. 1. A szükséges információt a szomszédságában levő polgári iskolában — ha felvilágosításért odafordul — megkapja. 2. Az új fegyverek kiosztása folyamatban van. 3. Kérdését jobban írja körül, mert nem értjük. 4. A létszámlátny, létszámát a szaporítást, hozzávetőleg 500 fő. 5. A csendőrségi nyugdíjtörvény revíziója folyamatban van. Ugy halljuk, hogy szövegművelés is van kitérés. A koros zubbony már el van törve. 6. Igen.

Várakozó. A kértetű ügyben a szerkesztőség választ nem adhat, mert ehhez mindkettőjük személyi és erkölcsi okmányaira lenne szükség, azok pedig rendelkezésünkre nem állnak; de még az ily természetű dolgok megvilágítása hivatásunk körén kívül is áll.

P. S. csendőr. 1. Ha múltánylást érdemlő indokok forognak fenn, kérelmük bizonyára kedvező elintéztést is fog nyerni. Hogy a kérvény mennyi idő alatt nyer elintéztést, azt előre meghatározni nem lehet, mert az mindig az ügy természetétől függ. 2. A beérkező ügyek azonnal tárgyalás alá vétetnek.

F. S. csendőr. A P. S. csendőrnök küldött üzenetünk 1. pontja önnek is szól.

B. Október 1-én.

K. Cs. 1. Ha alkalmasság, mihelyt összes okmányai beérkeznek, behivatnak. 2. Az új nyugdíjtörvény most készül, de annak részleteit, valamint hogy mikor lesz életbeléptetve, nem tudjuk. Ugy halljuk, hogy szövegművelés és pótdíjmelletre is kitérés van.

Hortobágyi öreg zsoldár. 1. A kívánt magasság 170 cm. 2. Kérdő havi fizetés 70 korona. 3. Lehet ha a felvétel napja a leszerelés napjával összeesik. A megszakítás nélküli katonai és csendőrségi szolgálati idő be lesz számítva. A kérvényt szolgálati uton, mellékelve nélkül terjeszesse fel 2—3 hónappal szolgálati idejének letelte előtt.

Kovács II. Csak gyalogosi zsoldot kap.

V. Örvesszét. Szolgálati ügyekben nem adunk felvilágosítást. Forduljon kérdésével előljáró szakaszparancsnokához.

V. örmester. Minden állami alkalmazásnál be lesz számítva a megszakítás nélküli katonai és csendőrségi szolgálati idő; egyes törvényhatóságok is beszámítják, ha pedig nem számítják be, úgy a katonai vagy csendőrségi megszakítás nélküli szolgálati ideje után katonai kezdigyára van igénye. Hogy az igény jogosult 12 évi szolgálati ideje részben vagy egészben lesz-e beszámítva, az attól függ, hogy a 12 évet megszakítás nélkül szolgálta-e le. Ha a 12 évet megszakította, akkor csak az utolsó megszakítás nélküli szolgálati idő lesz beszámítva.

K. örmester. Felmenő rokonok a szülők, nagyszülők, dédszülők stb.; lemenő rokonok pedig a gyermekek és unokák, dédunokák stb. A többire névze minden felvilágosítást megtalál a szolg. ut. 279. oldalán és a 103. §-ban.

J. Mintán mindegyik fél arra fogadott, hogy 3 dobásra 6—7-et üt, véleményünk szerint nem jöhet számításba az a körülmény, hogy M. 7-et ütött N. 6 dobásával szemben. A fogadási feltételeknek ugyanis mindkét fél egyformán eleget tett. Nézetünk szerint tehát mindkét fél egyformán megnyerte a fogadást, vagyis mindegyik megtartja a betétét.

W. Zs. alföldi örvesszét. A munkaszünet fokrásokra nézve d. u. 2 órák kezdődik. Azonban zárt helyiségben, segéd igénybe vétele nélkül személyesen tovább is folytathatja iparát.

HIVATALOS RÉS

HONVÉDELMI MINISZTERI RENDELETEK.

Körrendelet.

7526/eln. sz. *Ő császári és apostoli királyi Felsége* folyó évi július hó 16-án Ischiben kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar királyi és a magyar királyi horvát-szlavon csendőrség öltözetében és felszerelésében a mellékelt «Átnézet»-ben elősorolt változásokat legkegyelmesebben *jóváhagyni* méltóztatott.

Ezen módosítások azonnal érvénybe lépnek.

A legénységi zubbony, melynek dereka két mell- és egy hátérszéből — a tisztí zubbony derekához hasonlóan szabandó, — ezental koroz nélkül készitendő. A készletben levő korozos zubbonyok legkésőbb 1909. év aug. hó 1-ig viselhetők. Megengedtetik egyuttal, hogy a legénység a használatában levő s kifogástalan állapotú korozos zubbonyait az új mintának megfelelőleg saját költségén átalakíttathassa.

Kelt Budapestén, 1907. évi augusztus hó 3-án.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

Átnézet.

a m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrség öltözetében és felszerelésében eszközölt változásokról.

1. Rendjelek; azok viselésére való alkalmak.

A) Belföldi rendjelek.

7526/eln. sz. A nagykeresztet szalagjai Legfelsőbb és Fenséges egyéneknek való kihallgatások alkalmával, valamint külön parancsra viselhetnek.

Több nagykeresztet tulajdonosai csak a legmagasabb rend szalagját viselik.

A nagykeresztet csillagjai (a rendjelek 1 osztályai és a középkeresztéké) háboruban, teljes disz- és diszöltözethez, továbbá midőn a honvédség vagy a szolgálati (hivatali) állás képviseltek, a többi rendjelek azonban kívül szolgálati bemutatkozások és kivonulások alkalmával okvetlenül viselendők.

A katonai érdemérmék az érdemkeresztet előtt, azonban a katonai érdemkereszt után viselendők.

B) Külföldi rendjelek.

Ezek mindenestre viselendők:

ünnepélyek alkalmával, a hol a diplomáciai kar hivatalosan képviseltetik (p. o. udvari bál);

továbbá különösen az illető államok:

idegen uralkodó családok tagjai előtti kivonulások, illetve azoknál való kihallgatások alkalmával, ezeknek vagy rendkívüli követeknek egy helyőrségi állomáson

való tartózkodása és az illető államban való szolgálati kiküldetés tartama alatt.

Más alkalmaknál a rendjelek viselése a tulajdonosok belátására bízatik.

Mindezen eddig felemlített alkalmaknál a nagykereszték szolgáinak viselésére nézve az ilyféle belföldi rendjelek viselését szabályozó határozványok szintén mérvadók.

2. Ruházati czikkek általános minősége.

A mérték után készítendő czikkek az illető egyén testalkatának feleljenek meg, a nélkül azonban, hogy ezáltal a czikkek jellege változást szenvedjen. E mellett azoknak tetszetősebb kiállítása (zubbonyok korcz nélkül) és a szabásnál, a csupán anyagmegtakarítást célzó határozványok figyelmen kívül hagyása is megengedhető. Ide tartozik p. o. az ujjak és a csizmaszáraknak egy darabból való előállítás stb.

3. Diszfőveg; annak belében szolgálaton kívül való viselése.

A diszfőveg szolgálaton kívül viselendő:

a legénység által őrmestertől lefelé Ő császári és apostoli királyi Felsége születés- és névnapján, valamint szent István király napján, a Legfelsőbb uralkodó ház vagy egy idegen uralkodó család tagjainak az őrs- (különítmény) állomáson való ideiglenes tartózkodása alatt, továbbá ha bármely miniszter vagy államtitkár, nemkülönben a honvédség főparancsnoka, vagy ennek általása (helyettese) — a két utóbbi ha legalább az altábornagyi rendfokozatban áll — hivatalos alkalomból ideiglenesen, avagy bármily rendű előjáró szemlevizsga miatt az őrs- (különítmény) állomáson tartózkodik s végre a m. kir. honvédkerületi parancsnokságok által megjelölt állomásokon vásár- és ünnepnapokon délelőtt; hasonló tiszteletadás illeti meg a csendőrlégénység részéről a közös hadügyministert, a vezérkar főnökét, a csapatfelügyelőket, valamint őrsállomáson, a hadtengerészet parancsnokát és valamely cs. és kir. hajóhad parancsnokát pedig tengerparti őrsállomáson hivatalos alkalomból való ideiglenes tartózkodása alatt;

tisztek, tiszviselők, hadapród-tiszthelyettesek (egyenrangúak) s hadapródok által, ha ezt az illem szabályai megkövetelik.

4. Tábori sapka.

A havidíjasok és hadapród-tiszthelyettesek (egyenrangúak) a táborban, laktáborban, valamint utazások alkalmával egy a lovassági sapkához hasonló, de az előírt nadrág színének megfelelő sapkát viselhetnek, melyre az előírt sapkán levő rózsza s a gombok alkalmaztatnak.

5. Szemüvegek.

A legénység őrmestertől lefelé a hadapródok (egyenrangúak) kivételével, szemüveget (pápaszemet) csak orvosfőnöki indítvány és a csendőrkörületi (csendőr) parancsnok (főnök) engedélye alapján viselhet, hadapródok és

altisztek, renden és soron kívül a pápaszem helyett az orrcsipetetőt is használhatják.

A havidíjasoknak és a hadapród-tiszthelyetteseknek (egyenrangúaknak) a szemüvegek viselésére nincs engedélyre szükségük és azok a pápaszem helyett az orrcsipetetőt és pedig szolgálatban és szolgálaton kívül, — tehát rendben és sorban is — viselhetik.

6. Kesztyűk.

Sötétbarna kesztyű viselése meg van engedve:

havidíjasoknak és hadapród-tiszthelyetteseknek (egyenrangúaknak) lovagló pályán, szolgálaton kívüli lovaglásoknál, vasuton, gőzhajón vagy előfogaton való utazásoknál, valamint katonai, illetve honvéd helyőrségi állomásokon kívül való tartózkodás alatt.

Tisztek és csendőr tiszviselők minden alkalommal fehér glacé-kesztyűt is viselhetnek.

7. Körköpeny.

A körköpeny — a honvédség részére rendszeresített alakban — tisztek és csendőr tiszviselők által vállra vetve, begombolva vagy nyitva, egyedül vagy a közönséges köpeny fölött és pedig szolgálatban vagy szolgálaton kívül — diszöltözetben való kivonulások kivételével — korlátozás nélkül viselhető.

8. Zubbony; annak viselése.

Valamennyi tisztt, tiszviselő és a hadapród-tiszthelyettes (egyenrangú) által a zubbony egyáltalában nem viselhető:

ünnepélyek és bálók alkalmával, színházakban, válogatott társaságokban és nagyobb nyilvános sétatereken a szokásos sétatörök alatt, végre mindazon esetekben, a mikor az illem szempontjából a zubbony viselése meg nem engedhetőnek látszik.

A fő- és székvárosban, valamint a Legfelsőbb udvarlak székhelyén egyáltalában, továbbá más nagyobb helyőrségekben a zubbony viselésére vonatkozólag a honvéd illetve katonai állomásparancsnokságok által tett intézkedések szigorúan betartandók.

9. Fekete fűzős cipők.

A fűzős cipő az összes gyalog vagy kerékpáron kivonuló tisztek (tiszviselők) és hadapród-tiszthelyettesek (egyenrangúak) által gyakorlatoknál vagy kivonulásoknál — a melyekre nézve diszöltözet előírva nincs, illetve elrendelve nem lett — viselhető.

10. Lábszáróvók (bokakötők).

Az összes tisztek, csendőrtiszviselők és hadapród-tiszthelyettesek (egyenrangúak) által gyalog teendő szemle utazásoknál, továbbá kerékpáron egyáltalában — a honvéd gyalogsági tisztek részére rendszeresített alakban — viselhetők.

11. Feketére lakkozott lábbeli.

Tiszteknek és csendőrtiszviselőknek a feketére lakkozott lábbeli (cipő és csizma) viselése meg van engedve:

teljes diszben, diszben (kivéve rendben és sorban) és szolgálaton kívül.

12. Sárcezipők (gummicezipők).

Havidijasok által a szabadban, esős vagy havas időben használhatók és pedig szolgálaton — kivonulások kivételével — és szolgálaton kívül.

13. Sarkantyú.

A havidijasok részére a sarkantyuk, levehető gépsarkantyuk gyanánt is használhatók.

14. Szőrmebélés.

A havidijasok dolmányai és köpenyei szőrmebéléssel is elláthatók.

15. Lovassági tiszti nyereg.

A tiszteknek a gyalogtiszti (angol) nyereg helyett — díszkivonulások kivételével — meg van engedve a lovassági tiszti (magyar) nyereg használata.

16. Felsőheveder.

A gyalogtiszti nyeregnél a felsőheveder használata elesik.

17. Alsőheveder.

A gyalogtiszti (angol) nyereghez az eddigelő rendszeresítve volt két alsőheveder helyett 2 egy fekete színű úgynevezett vadászheveder rendszeresítettik.

18. Térképtáska.

Hadapródtiszthelyettesek és járásőrmesterek szolgálati utazások alkalmával térképtáskát viselhetnek; ez a hordcsukorral a kardkötőre vagy a derékszíjra lesz beakasztva, és a jobb oldalon viseltetik.

19. Lovassági kardbojt, selyemből.

Ezen kardbojt a gyalogtiszti karddal felszerelt rangosztályba nem sorolt havidijasok (járás- és törzsőrmeztetek) részére is rendszeresítettik.

20. Járás- és törzsőrmesteri rendfokozati paszományka:
mint az őrmesteri, csakhogy ezüstből.

Körrendelet.

90035./20. sz. Egy felmerült esetből kifolyólag a magyar ministertanács a folyó 1907. évi április hó 18-án tartott ülésén hozott határozatával kimondotta, hogy a hivatalsszolgái állásokra jogosító igazolványaik alapján már alkalmazott katonai altisztek sem később megszerzett iskolai bizonyítvány, sem a honvédelmi miniszter részéről kiállítandó hivatalos bizonyítvány által nem nyernek törvényes igényt arra, hogy az iskolai végzettségnek megfelelő hivatalnoki állásra előléptettes-senek.

A magyar ministertanács ezen határozata folytán az 1880. évi honvédségi Rendeleti Közlöny 16. számában közzétett s ugyanazon évi június hó 1-én 18249./IV. szám alatt kelt honvédelmi miniszteri rendeletet ennél hatályon kívül helyezem.

Kelt Budapesten, 1907. évi augusztus hó 1-én.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

Körrendelet.

93725/16. sz. A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg elrendelem, hogy a csendőrségi szolgálati utasítás II. rész 13. §-ában utolsó bekezdésként felvételűk a következő szöveg:

«Sorozások alkalmával a járőrvezető, a katonai és honvéd elnöknél jelentkezni, a polgári elnöknél pedig bemutatkozni köteles».

«Az országgyűlési képviselőválasztásokhoz kirendelt csendőrség parancsnoka, magát a választási elnöknél bemutatni tartozik».

Kelt Budapesten, 1907. évi augusztus 3-án.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi aug. hó 1-én Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

Glatz Ödön, IV. sz. csendőrkörületbeli hadnagy a bolgár nemzeti katonai érdemrend lovagkeresztjét elfogadhatta és viselhesse.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi jul. hó 29-én Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Deák József, V. sz.,

Ugray Lőrincz,

Tóth Ferencz,

Béres Ferencz és

Antalfi József, VI. sz. csendőrkörületbeli járásőrmezteteknek hosszú és kötelességű szolgálataikért a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértett:

a m. kir. I. sz. csendőrkörületbeli parancsnokság részéről:

Barna Mihály őrsvezető balavásári őrsparancsnoknak — a marosvásárhelyi szárny állományából — egy csendőrnök a vízbefúlástól való megmentésénél tanúsított elszánt férfias magatartásáért és bátorságáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. IV. sz. csendőrkörületi parancsnokság részéről:

Szabó Antal, Balogh Miklós és Szemere Gergely VIII. sz. csendőrkörületbeli tőrszörmesterek, a IV. sz. csendőrkörületi parancsnokságnál volt alkalmaztatásukban kifejtett eredményes tevékenységükért, a VIII. sz. csendőrkörületi parancsnoksághoz történt áthelyeztetésük alkalmából.

Kinevezettek:

1907. évi augusztus hó 1-vel:

Kovács Sándor, (1. rangszámmal) az V., Somogyi István, (2. rgasz.) a IV., Rácz István, (3. rgasz.) a III., Rakolcz József, (4. rgasz.) a II., Imre Dénes, (5. rgasz.) a VII., Péter József, (6. rgasz.) az I., Walther Győző, (7. rgasz.) a II. csendőrkörület állományába tartozó őrmesterek, járőrőrmesterekkel.

Előléptettek:

1907. évi augusztus hó 1-ével:

Csala Ferencz, Pakulár János, I. Farkas János, Bobán István, Bluzsunk András, Simokov István, Csaba Ákos, Jászfalu Sámuel, Varga György, Valtai Lajos, Molnár Henrik és Zatykó József, III. sz. csendőrkörületbeli őrsvezetők, címzetes őrmesterekkel; továbbá:

Kosztán Márton, Lukács József és Csizsár István, III. sz. csendőrkörületbeli cz. őrsvezető, másodaltisztek, valóságos őrsvezetőkkel.

Házasságra lépett:

Prileszi Prileszky Gyula, III. sz. csendőrkörületbeli cz. őrmester, Gerő Karolinával, 1907. július hó 22-én Monoron.

PÁLYÁZATOK.

Egy kezelési gyakornoki állás a soproni pénzügyigazgatóságnál. Segélydíj 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a soproni pénzügyigazgatósághoz 1907. évi szept. hó 21-ig.

Egy-egy irnoki állás a nagyborosnyói szolgabírói kirendeltségnél és a főszolgabírói hivatalnál Nagyajtán. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Háromszékmegye alispánjához 1907. évi szeptember hó 20-ig.

Egy utmesteri állás Dolhán Máramaros vármegyében. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Úti átlány 410 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évig ideiglenes alkalmazás. Utmesteri tanfolyam végzése vagy vizsga letétele. Kérvények Máramaros vármegye alispánjához 1907. évi szeptember hó 5-ig.

Két szolgai állás a Magyar Nemzeti Múzeumnál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 300 korona. Ruhailetmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy idegen nyelv tudása és valamely iparágban való jártasság.

Több nyelv ismerete előnyt nyújt. Vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett kérvények a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatóságához 1907. évi szept. hó 15-ig.

Hat rendőri állás Pécs városánál. Fizetés 600 kor. Lakpénz 100 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Pécs város polgármesteréhez címzett kérvények a város rendőrfőkapitányához 1907. évi szeptember hó 11-ig.

Egy hivatszolgai állás a homonnai adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailetmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes alkalmazás. Kérvények a sátorlajuhelyi pénzügyigazgatósághoz 1907. évi szeptember hó 12-ig.

Egy irodaségdöntési állás a sátorlajuhelyi kultur-mérnöki hivatalnál. Fizetés pótlékkal 1400 kor. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi előzetes gyakorlat a kezelési szakban. Négy középiskolai osztály. Az alkalmazás ideiglenes. A földmívelésügyi miniszterhez címzett kérvények a sátorlajuhelyi kultur-mérnöki hivatalhoz 1907. évi szept. hó 15-ig.

Egy hivatszolgai állás a székeljudvarhelyi törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 kor. Lakpénz 180 kor. Ruhailetmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a székeljudvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi szeptember hó 25-ig.

Egy könyvművelési állás a földmívelésügyi miniszteriumnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhailetmény 100 korona. Hat havi ideiglenes alkalmazás. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás. Egy évi könyvművelési gyakorlat. A földmívelésügyi miniszterhez címzett kérvények 1907. évi szept. hó 12-ig.

Egy hivatszolgai állás a budapesti tudományegyetemen. Kezdőfizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 300 korona. Ruhailetmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás. Az alkalmazás ideiglenes. Kérvények a budapesti tudományegyetem rectorához 1907. évi szeptember hó 12-ig.

Két irodakezelési gyakornoki állás földmívelésügyi miniszteriumnál. Fizetés 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Előzetes hat havi gyakorlat. Négy középiskolai osztály. Ideiglenes alkalmazás. Kérvények a földmívelésügyi miniszterhez 1907. évi szept. 15-ig.

Egy irodaségdöntési állás az északi folyam-mérnöki hivatalnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar és horvát nyelv szóban és írásban. Előzetes hat havi szolgálat után. A földmívelésügyi miniszterhez címzett kérvények az északi folyam-mérnöki hivatalhoz 1907. évi szeptember hó 15-ig.

Egy hivatszolgai állás az igali járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailetmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári törvényszék elnökéhez 1907. évi szeptember hó 14-ig.